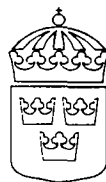

Konstitutionsutskottets betänkande

1989/90:KU37

Ändringar i riksdagsordningen

1989/90
KU37

Sammanfattning

Utskottet föreslår i detta betänkande två ändringar i riksdagsordningen. Den ena gäller debattordningen i kammaren och innebär att ett nytt anförande från den som tidigare haft ordet vid överläggningen i en viss fråga inte får överstiga tre minuter. Den andra avser vissa praktiska frågor i samband med avlämnandet av en motion. Motionen skall lämnas in senast kl. 16.30 sista motionsdagen och behöver inte längre innehålla uppgift om motionärens plats i plenisalen.

Ärendet

Inom kammarkansliet har utarbetats en promemoria (1990-01-16) som innehåller vissa förslag till ändringar i riksdagsordningen och dess tilläggsbestämmelser. Promemorian har föredragits för partirepresentanterna i talmanskonferensen som beslutat överlämna frågan till konstitutionsutskottets arbetsgrupp för riksdagsfrågor för de initiativ som gruppen anser lämpliga.

På förslag av arbetsgruppen tar utskottet i detta betänkande upp två frågor som behandlas i promemorian. De gäller reglerna om anförandenas längd (RO 2.14.1) och om avlämnande av motioner (RO 3.9.1).

Promemorians förslag

Anförandenas längd (RO 2.14.1)

I promemorian anförs:

Då en ledamot, som hållit sitt huvudanförande i en ärendedebatt, därefter önskar bemöta en senare talare har han möjlighet att få replikera denna, dvs. få tala ytterligare längst två gånger tre minuter. En förutsättning härför är dock att ytterligare talare finns anmäld på talarlistan. Skulle så inte vara fallet betraktas hans begäran om ordet som ett ej förhandsanmält anförande med en längsta talartid om sex minuter. Om den talare, som därvid blir angripen, därefter begär ordet

betraktas dennes anförande även som ett ej förhandsanmält anförande, varför denne då också får ordet för ytterligare sex minuter. Då någon begränsning av antalet ej förhandsanmällda anföranden inte finns kan därefter den först angivne talaren få ordet för ytterligare sex minuter, följt av ytterligare sex minuters anförande av den andre talaren, följt av nytt sexminutersanförande av den först angivne talaren etc.

Talarlistan, rörande flertalet av de ärenden som debatteras, upptar först de olika partiernas utskottsrepresentanter med företrädare för majoriteten sist av dessa och därefter eventuella motionärer och/eller andra ledamöter som begärt ordet. Skulle andra ledamöter än utskottsrepresentanterna saknas vilket är vanligt i många ärenden kommer med hänsyn till vad som tidigare sagts någon normal replikomgång inte att äga rum utan i stället ersättas av ett obegränsat antal sexminutersanföranden.

För att i den beskrivna situationen få en bättre överensstämmelse med de regler som gäller för vanligt replikskifte föreslås att tiden för nytt anförande, av den som tidigare hållit ett huvudanförande, begränsas till tre minuter.

Avlämnande av motioner (RO 3.9.1)

I promemorian anför:

Rubricerade tilläggsbestämmelse stadgar bl.a. att motion skall ges in till kammarkansliet i fyra exemplar senast kl. 17.00 sista motionsdagen. Vidare skall motionen utöver uppgift om motionärens partitillhörighet även innehålla uppgift om motionärens plats i plenisalen.

Riksdagen har i andra sammanhang uttalat sig för att arbetet i denna i största möjliga utsträckning bör bedrivas under reguljär arbetstid och personalens övertidsuttag bör minskas. Riksdagens personals tjänstetid är förlagd till kl. 08.00—16.40. Med anledning härav föreslås nu att tiden för motionsavlämnande ändras till senast kl. 16.30. Vidare bör motioner lämnas in i fem exemplar som är det antal som behövs för den praktiska hanteringen.

Då uppgift om motionärens plats i plenisalen numera saknar all praktisk betydelse för hanteringen av väckta motioner föreslås att stadgandet härom slopas.

Utskottet

Utskottet tillstyrker det i promemorian framlagda förslaget rörande anförandenas längd. I lagtexten bör anges att reglerna om anförandenas längd i RO 2.14.1 ej skall tillämpas när interpellation eller fråga besvaras.

Beträffande de förslag som gäller avlämnandet av motioner anser utskottet att det med hänsyn till utvecklingen på ADB-området inte bör föreskrivas i riksdagsordningen ett utökat antal papperskopior av väckta motioner. Förslaget att motionerna skall avlämnas i fem exem-

plar avstyrks således. Övriga förslag som gäller motionsavlämnandet tillstyrks på de grunder som angetts i promemorian. Lagförslag framläggs i bilaga.

1989/90:KU37

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen antar det i bilaga till detta betänkande intagna förslaget till lag om ändring i riksdagsordningen.

Stockholm den 27 mars 1990

På konstitutionsutskottets vägnar

Anders Björck

Närvarande: Anders Björck (m), Catarina Rönnung (s), Kurt Ove Johansson (s), Birgit Friggebo (fp), Bertil Fiskesjö (c), Sture Thun (s), Hans Nyhage (m), Sören Lekberg (s), Anita Modin (s), Torgny Larsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Ylva Annerstedt (fp), Bo Hammar (vpk), Hans Leghammar (mp), Ulla Pettersson (s), Rosa-Lill Wåhlstedt (s) och Hugo Andersson (c).

Reservation

Anders Björck (m), Hans Nyhage (m) och Elisabeth Fleetwood (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar med "Beträffande de förslag" och slutar på s. 3 med "i bilaga" bort ha följande lydelse:

Beträffande de förslag som gäller avlämnandet av motioner anser utskottet att det mot bakgrund av utvecklingen på ADB-området inte bör föreskrivas i riksdagsordningen ett utökat antal papperskopior av väckta motioner. Hänsynen till bl.a. partigruppernas sammanträdestider gör att utskottet inte heller vill tillstyrka ändringen av senaste tidpunkten på dagen för avlämnande av motioner. Det bör även fortsättningsvis vara möjligt, trots att personalen normalt slutar 16.40, att ordna kammarkansliets arbete så att sista klockslag för motionsavlämnande är 17.00. Övriga förslag som gäller motionsavlämnandet tillstyrks.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen antar det i bilaga till detta betänkande intagna förslaget till lag om ändring i riksdagsordningen utom såvitt gäller ändrad sista tidpunkt för avlämnande av motioner.

Förslag till Lag om ändring i riksdagsordningen

1989/90:KU37

Bilaga

Härigenom föreskrivs att tilläggsbestämmelserna 2.14.1 och 3.9.1 till riksdagsordningen¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2.14.1

Den som önskar ordet vid överläggning i kammaren skall såvitt möjligt göra anmälan därom till kammarkansliet senast dagen före det sammanträde då överläggningen skall inledas. Sådan anmälan skall uppta den beräknade tiden för anförandet.

Anförande från den som har underlåtit förhandsanmälan får ej överstiga sex minuter, om icke talmannen finner skäl att medgiva längre tid.

Nytt anförande från den som tidigare haft ordet vid överläggningen i en viss fråga får inte överstiga tre minuter.

Vad som föreskrives i första och andra stycket skall ej tillämpas när fråga besvaras.

Vad som föreskrives i första, andra och tredje stycket skall ej tillämpas när *interpellation eller fråga* besvaras.

3.9.1

Motion avlämnas genom att den gives in till kammarkansliet. Motion skall ingivas senast klockan 17 sista motionsdagen. Motion bör lämnas i fyra exemplar och innehålla uppgift om det parti som motionären tillhör *och om motionärens plats i plenisalen.*

Motion avlämnas genom att den gives in till kammarkansliet. Motion skall ingivas senast klockan 16.30 sista motionsdagen. Motion bör lämnas i fyra exemplar och innehålla uppgift om det parti som motionären tillhör.

Talmannen anmäler motion för kammaren.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1990.

¹ Riksdagsordningen omtryckt 1988:1446.